

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 31ης Ιανουαρίου 2001 *

Στην υπόθεση Τ-76/94,

Rendert Jansma, κάτοικος Engelbert (Κάτω Χώρες), εκπροσωπούμενος από τους δικηγόρους E. H. Rijnacker Hordijk και H. J. Bronkhorst, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

ενάγων,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενου από την A.-M. Colaert, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

και

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον T. van Rijn, νομικό σύμβουλο, επικουρούμενο από τον δικηγόρο H.-J. Rabe, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

εναγομένων,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

που έχει ως αντικείμενο αγωγή αποζημίωσης, κατ' εφαρμογήν των άρθρων 178 και 215, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρων 235 ΕΚ και 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ), για τις ζημιές που έχει υποστεί ο ενάγων λόγω του ότι εμποδίστηκε να εμπορευθεί γάλα, κατ' εφαρμογήν του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 13), όπως συμπληρώθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1371/84 της Επιτροπής, της 16ης Μαΐου 1984, για τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής της συμπληρωματικής εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού 804/68 (ΕΕ L 132, σ. 11),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους V. Tiili, Πρόεδρο, R. M. Moura Ramos και P. Mengozzi, δικαστές,

γραμματέας: J. Palacio González, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 17ης Μαΐου 2000,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Κανονιστικό πλαίσιο

- 1 Το Συμβούλιο, αντιμετωπίζοντας το 1977 πλεόνασμα παραγωγής γάλακτος εντός της Κοινότητας, εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1078/77, της 17ης Μαΐου 1977, περί

καθιερώσεως καθεστώτος προμηδοτήσεων μη εμπορίας του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων και μετατροπής των αγελών βοοειδών γαλακτοπαραγωγής (ΕΕ L 131, σ. 1). Ο κανονισμός αυτός παρείχε στους παραγωγούς τη δυνατότητα να αναλάβουν δέσμευση περί μη εμπορίας γάλακτος ή περί μετατροπής των αγελών για περίοδο πέντε ετών, έναντι καταβολής προμηδοτήσεως.

- 2 Παρά την ανάληψη τέτοιων δεσμεύσεων από μεγάλο αριθμό παραγωγών, το 1983 εξακολούθησε να υφίσταται πλεόνασμα παραγωγής. Γι' αυτό τον λόγο, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 856/84, της 31ης Μαρτίου 1984 (ΕΕ L 90, σ. 10), για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1968, περί κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/003, σ. 13). Με το νέο άρθρο 5γ του εν λόγω κανονισμού θεσπίστηκε «συμπληρωματική εισφορά» για τις παρατιθέμενες από τους παραγωγούς ποσότητες γάλακτος που υπερέβαιναν μια «ποσότητα αναφοράς».
- 3 Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 13), καθόρισε την ποσότητα αναφοράς για κάθε παραγωγό βάσει της παραδοθείσας κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς παραγωγής, ήτοι του ημερολογιακού έτους 1981, υπό την επιφύλαξη της δυνατότητας των κρατών μελών να επιλέξουν το ημερολογιακό έτος 1982 ή το ημερολογιακό έτος 1983. Το Βασίλειο των Κάτω Χωρών επέλεξε ως έτος αναφοράς το 1983.
- 4 Οι δεσμεύσεις περί μη εμπορίας που ανέλαβαν ορισμένοι παραγωγοί στο πλαίσιο του κανονισμού 1078/77 κάλυπταν τα έτη που είχαν οριστεί ως έτη αναφοράς. Επειδή κατά τη διάρκεια των ετών αυτών δεν παρήγαγαν γάλα, δεν μπόρεσαν να λάβουν ποσότητα αναφοράς ούτε, κατά συνέπεια, να διαθέσουν στο εμπόριο ποσότητα γάλακτος απαλλασσόμενη της συμπληρωματικής εισφοράς.
- 5 Με αποφάσεις της 28ης Απριλίου 1988, 120/86, Mulder (Συλλογή 1988, σ. 2321, στο εξής: απόφαση Mulder I), και 170/86, von Deetzen, (Συλλογή 1988, σ. 2355), το Δικαστήριο έκρινε ανίσχυρο λόγω παραβιάσεως της αρχής της δικαιολογημένης

εμπιστοσύνης τον κανονισμό 857/84, όπως συμπληρώθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1371/84 της Επιτροπής, της 16ης Μαΐου 1984, για τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής της συμπληρωματικής εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού 804/68 (ΕΕ L 132, σ. 11).

- 6 Προς εκτέλεση των αποφάσεων αυτών, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 764/89, της 20ής Μαρτίου 1989, για την τροποποίηση του κανονισμού 857/84 (ΕΕ L 84, σ. 2). Κατ' εφαρμογήν του νέου αυτού κανονισμού, οι παραγωγοί που είχαν αναλάβει δεσμεύσεις περί μη εμπορίας έλαβαν ποσότητα αναφοράς που αποκαλέστηκε «ειδική» (αποκαλούμενη επίσης «ποσόστωση»).
- 7 Η χορήγηση της εν λόγω ειδικής ποσότητας αναφοράς εξηρτάτο από διάφορες προϋποθέσεις. Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1546/88 της Επιτροπής, της 3ης Ιουνίου 1988, σχετικά με τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής της συμπληρωματικής εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού 804/68 (ΕΕ L 139, σ. 12), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1033/89 της Επιτροπής, της 20ής Απριλίου 1989 (ΕΕ L 110, σ. 27), απαιτεί με το άρθρο 3α, παράγραφος 1, η αίτηση χορηγήσεως ειδικής ποσότητας αναφοράς «[να] υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο παραγωγό στην αρμόδια αρχή (...) και με τον όρο ότι ο παραγωγός μπορεί να αποδείξει ότι διαχειρίζεται ακόμη, στο σύνολό της ή εν μέρει, την ίδια εκμετάλλευση με εκείνη που διαχειριζόταν τη στιγμή της εγκρίσεως, (...), της αιτήσεως για τη χορήγηση προμοδοτήσεως».
- 8 Άλλες προϋποθέσεις, οι οποίες αφορούσαν, μεταξύ άλλων, τον χρόνο λήξεως της δεσμεύσεως περί μη εμπορίας, κρίθηκαν ανίσχυρες από το Δικαστήριο, με αποφάσεις της 11ης Δεκεμβρίου 1990, C-189/89, Spagl (Συλλογή 1990, σ. I-4539), και C-217/89, Pastätter (Συλλογή 1990, σ. I-4585).
- 9 Ύστερα από τις αποφάσεις αυτές, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1639/91, της 13ης Ιουνίου 1991, για την τροποποίηση του κανονισμού 857/84 (ΕΕ L 150, σ. 35), ο οποίος, καταργώντας τις προϋποθέσεις που είχαν κριθεί ανίσχυρες, κατέστησε δυνατή τη χορήγηση στους εν λόγω παραγωγούς ειδικής ποσότητας αναφοράς.

- 10 Με απόφαση της 19ης Μαΐου 1992, C-104/89 και C-37/90, Mulder κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 1992, σ. I-3061, στο εξής: απόφαση Mulder II), το Δικαστήριο έκρινε ότι η Κοινότητα ευθύνεται για τις ζημίες που υπέστησαν ορισμένοι παραγωγοί γάλακτος οι οποίοι εμποδίστηκαν να εμπορευθούν γάλα εξ αιτίας της εφαρμογής του κανονισμού 857/84, λόγω του ότι είχαν αναλάβει δεσμεύσεις κατ'εφαρμογήν του κανονισμού 1078/77.
- 11 Κατόπιν της απόφασης αυτής, το Συμβούλιο και η Επιτροπή δημοσίευσαν, στις 5 Αυγούστου 1992, την ανακοίνωση 92/C 198/04 (ΕΕ C 198, σ. 4). Αφού υπενθύμισαν τις συνέπειες τής απόφασης Mulder II και με σκοπό τη διασφάλιση της πλήρους αποτελεσματικότητας της απόφασης αυτής, τα εν λόγω θεσμικά όργανα εξέφρασαν την πρόθεσή τους να λάβουν τα πρακτικά μέτρα για την αποζημίωση των οικειών παραγωγών. Μέχρι τη λήψη των μέτρων αυτών, τα εν λόγω όργανα δεσμεύθηκαν, έναντι παντός δικαιουμένου αποζημιώσεως παραγωγού, να μην εγείρουν ένσταση παραγραφής βάσει του άρθρου 43 του Οργανισμού ΕΟΚ του Δικαστηρίου. Παρ' όλ' αυτά, η ανωτέρω δέσμευση εξηρατό από την προϋπόθεση ότι η αξίωση αποζημιώσεως δεν θα είχε ακόμη παραγραφεί κατά την ημερομηνία δημοσιεύσεως της ανακοινώσεως ή κατά την ημερομηνία κατά την οποία ο παραγωγός θα απευθυνόταν σε κάποιο από τα όργανα.
- 12 Στη συνέχεια, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2187/93, της 22ας Ιουλίου 1993, για την προσφορά αποζημιώσεως σε ορισμένους παραγωγούς γάλακτος ή γαλακτοκομικών προϊόντων, οι οποίοι εμποδίστηκαν προσωρινά να ασκήσουν τη δραστηριότητά τους (ΕΕ L 196, σ. 6). Ο κανονισμός αυτός προβλέπει τη χορήγηση κατ'αποκοπήν αποζημιώσεως στους παραγωγούς, οι οποίοι είχαν λάβει οριστική ποσότητα αναφοράς, για τις ζημίες τις οποίες υπέστησαν λόγω εφαρμογής της ρυθμίσεως την οποία αφορούσε η απόφαση Mulder II.
- 13 Με την απόφαση της 27ης Ιανουαρίου 2000, C-104/89 και C-37/90, Mulder κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. I-203), το Δικαστήριο αποφάνθηκε ως προς το ποσό των αποζημιώσεων που ζήτησαν οι ενάγοντες.

Το ιστορικό της διαφοράς

- 14 Ο ενάγων είναι παραγωγός γάλακτος στις Κάτω Χώρες. Επειδή ανέλαβε, στο πλαίσιο του κανονισμού 1078/77, δέσμευση περί μη εμπορίας η οποία έληξε στις 15 Δεκεμβρίου 1984, δεν παρήγαγε γάλα κατά το έτος αναφοράς που είχε επιλεγεί κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 857/84. Κατά συνέπεια, ο ενάγων δεν έλαβε ποσότητα αναφοράς μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού αυτού.
- 15 Το 1983, πριν από τη λήξη της δεσμεύσεώς του, ο ενάγων αγόρασε την εκμετάλλευση την οποία μίσθωνε και αγόρασε νέα γαλακτοπαραγωγά ζώα προκειμένου να επανλάβει τη γαλακτοκομική παραγωγή το 1984.
- 16 Στη συνέχεια, μετά τη λήξη της εν λόγω δεσμεύσεως, ο ενάγων επανέλαβε την παράγωγή γάλακτος. Εντούτοις, επειδή δεν του χορηγήθηκε ποσότητα αναφοράς, αναγκάστηκε να καταβάλει τη συμπληρωματική εισφορά σχετικά με τα γεωργικά έτη 1985/86 και 1986/87.
- 17 Στις 2 Μαρτίου 1987, ο ενάγων αναγκάστηκε να πωλήσει την εκμετάλλευσή του.
- 18 Το 1989, μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού 764/89, ο ενάγων αγόρασε εκμετάλλευση στο Groningue (Κάτω Χώρες) και επανέλαβε εκεί τη γαλακτοκομική παραγωγή.
- 19 Με έγγραφο το οποίο απηύθυνε ο δικηγόρος του ενάγοντος στο Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 31 Μαρτίου 1989, επειδή ο ενάγων καθώς και 351 άλλοι παραγωγοί οι οποίοι, σε εκτέλεση δεσμεύσεως που είχαν αναλάβει βάσει του κανονισμού 1078/77, δεν είχαν παραγάγει γάλα κατά το έτος αναφοράς, κοινώς αποκαλούμενοι παραγωγοί SLOM, οι οποίοι απαριθμούνται σε κατάλογο συνημμένο στο εν λόγω έγγραφο, εξέθεσαν ότι θεωρούσαν την Κοινότητα υπεύθυνη για τη ζημία που συνεπάγεται το ανίσχυρο του κανονισμού 857/84, όπως αυτό διαπιστώθηκε από το

Δικαστήριο με την απόφαση Mulder I. Τα θεσμικά όργανα δεν απάντησαν στο έγγραφο αυτό.

- 20 Στις 26 Ιουνίου 1989, ο ενάγων ζήτησε να του χορηγηθεί ποσότητα αναφοράς, κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 764/89. Το αίτημα αυτό απορρίφθηκε στις 24 Αυγούστου 1989, για τον λόγο ότι ο ενάγων δεν διαχειριζόταν πλέον την ίδια εκμετάλλευση με αυτήν που διαχειριζόταν κατά τη χρονική στιγμή της δεσμεύσεώς του περί μη εμπορίας (την εκμετάλλευση SLOM). Ο ενάγων αναγκάστηκε να πωλήσει την εκμετάλλευση του Groningue.
- 21 Ο ενάγων προσέβαλε ενώπιον των εθνικών αρχών ανεπιτυχώς την απόφαση περί απορρίψεως της αιτήσεώς του για χορήγηση ποσοτώσεως καθώς και τις αποφάσεις με τις οποίες του επιβλήθηκε συμπληρωματική εισφορά. Συνεπώς, η απόφαση περί απορρίψεως κατέστη οριστική.
- 22 Με έγγραφο της 14ης Ιουλίου 1992, ο δικηγόρος του ενάγοντος ζήτησε να διακοπεί η παραγραφή από την ημερομηνία του εγγράφου αυτού, ως προς τον ενάγοντα και τους παραγωγούς που αναφέρονταν στο παράρτημα του εγγράφου της 31ης Μαρτίου 1989. Με έγγραφο της 22ας Ιουλίου 1992, ο γενικός διευθυντής της Νομικής Υπηρεσίας του Συμβουλίου απάντησε ότι η προθεσμία παραγραφής είχε αρχίσει εκ νέου όσον αφορά τους 348 παραγωγούς, μεταξύ των οποίων ο ενάγων, οι οποίοι δεν είχαν ασκήσει αγωγή. Παρ' όλ' αυτά, ο γενικός διευθυντής δέχθηκε ότι η επιστολή της 14ης Ιουλίου 1992 μπορεί να συνιστά ως προς αυτούς νέα προηγούμενη αίτηση υπό την έννοια του άρθρου 43 του κανονισμού του Δικαστηρίου. Επισήμανε εξάλλου ότι το Συμβούλιο δεν θα επικαλούνταν την παραγραφή από την ημερομηνία αυτή και μέχρι τις 17 Σεπτεμβρίου 1992 καθόσον οι αιτήσεις αποζημιώσεως των εν λόγω προσώπων δεν είχαν ήδη παραγραφεί στις 14 Ιουλίου 1992. Τέλος, ο γενικός διευθυντής διευκρίνισε:

«Κατά τη διάρκεια της προθεσμίας αυτής, τα θεσμικά όργανα θα προσπαθήσουν να αποφασίσουν από κοινού τις πρακτικές λεπτομέρειες της αποζημιώσεως, σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου.

Συνεπώς, δεν είναι αναγκαίο να ασκηθεί εν τω μεταξύ αγωγή ενώπιον του Δικαστηρίου για να εξακολουθήσει η διακοπή της παραγραφής.

Αν οι λεπτομέρειες αυτές δεν έχουν καθοριστεί στις 17 Σεπτεμβρίου 1992, το Συμβούλιο θα σας γνωστοποιήσει τις ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβείτε στη συνέχεια.»

- 23 Με έγγραφο της 10ης Σεπτεμβρίου 1993, σχετικά με την αποζημίωση ορισμένων παραγωγών στο πλαίσιο του κανονισμού 2187/93, η Επιτροπή επισήμανε στις ολλανδικές αρχές:

«Επισυνάπτεται ο κατάλογος των εναγόντων SLOM οι οποίοι, βάσει της γενικής ανακοινώσεως των κοινοτικών οργάνων της 5ης Αυγούστου 1992, διέκοψαν την προθεσμία παραγραφής που τυγχάνει εφαρμογής στις αιτήσεις τους περί αποζημίωσης των οποίων έχουν επιληφθεί η Επιτροπή, το Συμβούλιο ή το Δικαστήριο.»

- 24 Το όνομα του ενάγοντος περιλαμβανόταν στον κατάλογο αυτό και η ημερομηνία της 31ης Μαρτίου 1989 αναφερόταν ως προς αυτόν ως ημερομηνία διακοπής της παραγραφής δυνάμει της ανακοινώσεως της 5ης Αυγούστου 1992.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 25 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 14 Φεβρουαρίου 1994, ο ενάγων άσκησε την παρούσα αγωγή.

- 26 Με διάταξη της 31ης Αυγούστου 1994, το Πρωτοδικείο ανέστειλε τη διαδικασία μέχρι την έκδοση της αποφάσεως του Δικαστηρίου στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-104/89, Mulder κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, και C-37/90, Heinemann κατά Συμβουλίου και Επιτροπής.
- 27 Με διάταξη της 11ης Μαρτίου 1999, ο πρόεδρος του τέταρτου πενταμελούς τμήματος του Πρωτοδικείου, αφού άκουσε τους διαδίκους κατά την άτυπη συνάντηση της 30ής Σεπτεμβρίου 1998, διέταξε τη συνέχιση της διαδικασίας στην υπό κρίση υπόθεση.
- 28 Με απόφαση της 7ης Οκτωβρίου 1999, η υπόθεση παραπέμφθηκε σε τριμελές τμήμα.
- 29 Με διάταξη της 23ης Φεβρουαρίου 2000, ο πρόεδρος του τετάρτου τμήματος χορήγησε στον ενάγοντα το ευεργέτημα πενίας.
- 30 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τέταρτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία. Στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας, το Πρωτοδικείο κάλεσε τον ενάγοντα να προσκομίσει ορισμένα έγγραφα και να απαντήσει εγγράφως σε μία ερώτηση.
- 31 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη συνεδρίαση της 17ης Μαΐου 2000.

32 Ο ενάγων ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να υποχρεώσει την Κοινότητα να του καταβάλει το ποσό των 2 895 916,18 ολλανδικών φιορινίων (NLG), ως αποζημίωση, με τόκους υπερημερίας προς 8 % ετησίως από τις 19 Μαΐου 1992·
- επικουρικός, να υποχρεώσει την Κοινότητα να του καταβάλει το ποσό που το Πρωτοδικείο θα κρίνει πρόσφορο, το οποίο πάντως δεν μπορεί να υπολείπεται των 252 132 NLG, ποσό το οποίο αντιστοιχεί στο οφειλόμενο κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 2187/93, με τόκους υπερημερίας προς 8 % ετησίως από τις 19 Μαΐου 1992·
- να καταδικάσει την Κοινότητα στα δικαστικά έξοδα.

33 Το Συμβούλιο ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να κρίνει την αγωγή απαράδεκτη·
- να καταδικάσει τον ενάγοντα στα δικαστικά έξοδα.

34 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει την αγωγή ως απαράδεκτη·
- επικουρικώς, να κρίνει ότι η ζημία για την οποία πρέπει να κριθεί υπεύθυνη η Κοινότητα εκτείνεται μόνον από 11 Φεβρουαρίου έως 29 Μαρτίου 1989 και να τάξει προθεσμία δώδεκα μηνών, προκειμένου οι διάδικοι να ορίσουν με κοινή συμφωνία το ποσό της αποζημίωσης·
- να καταδικάσει τον ενάγοντα στα δικαστικά έξοδα.

Επί της ουσίας

- 35 Ο ενάγων ισχυρίζεται ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις στοιχειοθετήσεως της ευθύνης της Κοινότητας για τις ζημίες που υπέστη. Οι εναγόμενοι το αμφισβητούν και προβάλλουν το απαράδεκτο της αγωγής για τον λόγο ότι το προβαλλόμενο δικαίωμα αποζημίωσης έχει παραγραφεί.
- 36 Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι για να εξεταστεί το ζήτημα της παραγραφής απαιτείται να καθορισθεί εκ των προτέρων αν μπορεί να στοιχειοθετηθεί ευθύνη της Κοινότητας βάσει του άρθρου 215 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 288 ΕΚ) και, σε καταφατική περίπτωση, μέχρι ποιας ημερομηνίας.

Επί της ευθύνης της Κοινότητας

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 37 Ο ενάγων υποστηρίζει ότι περιλαμβάνεται στους γαλακτοπαραγωγούς που εμποδίστηκαν να ασκήσουν τη δραστηριότητά τους, καθόσον δεν μπόρεσε να διαθέσει στο εμπόριο γάλα από το 1984 χωρίς να υποβληθεί στη συμπληρωματική εισφορά. Ο ενάγων φρονεί ότι δικαιούται πλήρους αποζημίωσης για τις ζημιές που προέκυψαν από την κατάσταση αυτή και τις οποίες εξακολουθεί να υφίσταται ακόμη και σήμερα, όπως έκρινε το Δικαστήριο με την απόφαση Mulder II.
- 38 Το γεγονός ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις για να λάβει αντισταθμιστική προσφορά δυνάμει του κανονισμού 2187/93 δεν εξαλείφει την υποχρέωση αποζημίωσης της Κοινότητας, διότι η ευθύνη της Κοινότητας προκύπτει από το άρθρο 215 της Συνθήκης.
- 39 Ο ενάγων αμφισβητεί το επιχείρημα των εναγομένων ότι ο αιτιάδης σύνδεσμος μεταξύ του μη συννόμου χαρακτήρα του κανονισμού 857/84 και του προβαλλομένου διαφυγόντος κέρδους διεκόπη κατά την πώληση της εκμεταλλεύσεώς του SLOM το 1987. Πράγματι, η παράνομη άρνηση χορηγήσεως της ποσοστώσεως, την οποία αντιμετώπισε το 1984 ο ενάγων, δεν του επέτρεψε να αντιμετωπίσει τις χρηματοοικονομικές δεσμεύσεις που είχε αναλάβει έναντι της τράπεζάς του για να χρηματοδοτήσει επενδύσεις βάσει των οποίων θα μπορούσε να επαναλάβει την παραγωγή γάλακτος μετά το πέρας της περιόδου μη εμπορίας και, συνεπώς, αναγκάστηκε να πωλήσει την εκμετάλλευση SLOM.
- 40 Η κατάσταση αυτή επαναλήφθηκε μετά την αγορά της εκμεταλλεύσεως στο Groningue. Κατόπιν της δεύτερης αρνήσεως χορηγήσεως ποσοστώσεως, ο ενάγων αναγκάστηκε να πωλήσει και την εκμετάλλευση αυτή.

- 41 Σύμφωνα με τον ενάγοντα, η απόδειξη ότι είχε πάντοτε την πρόθεση να επαναλάβει την παραγωγή γάλακτος και δεν εγκατέλειψε εκουσίως την παραγωγή αυτή, όπως ισχυρίζονται οι εναγόμενοι, προκύπτει από το γεγονός ότι διατήρησε όλες τις εγκαταστάσεις του και τα μηχανήματά του μετά την πώληση της εκμεταλλεύσεως SLOM, προκειμένου να μπορέσει να τα χρησιμοποιήσει εκ νέου.
- 42 Έτσι, η κατάσταση του είναι πολύ διαφορετική από την κατάσταση του ενάγοντος στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Πρωτοδικείου της 4ης Φεβρουαρίου 1998, T-246/93, *Bühning* κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. II-171, σκέψη 51), με την οποία διαπιστώθηκε ότι η εκμετάλλευση του *Bühning* δεν ήταν βιώσιμη στο τέλος της δεσμευσεώς του SLOM λόγω των κακών οικονομικών αποφάσεων που είχε λάβει πριν από την απόρριψη της αιτήσεώς του περί χορηγήσεως ποσοστώσεως. Αντιθέτως, εν προκειμένω, η πώληση της εκμεταλλεύσεως SLOM αποτελεί άμεση συνέπεια της απορρίψεως αυτής.
- 43 Περαιτέρω, επειδή ο ενάγων αναγκάστηκε να πωλήσει την εκμετάλλευσή του SLOM για λόγους που απορρέουν απευθείας από την εν λόγω απόρριψη, το 1989 ήταν αδύνατο να πληροί τις προϋποθέσεις που επιβάλλονται στους παραγωγούς SLOM από την κοινοτική νομοθεσία για τη χορήγηση ποσοστώσεως.
- 44 Οι εναγόμενοι δέχονται ότι ο ενάγων, μετά τη λήξη της δεσμευσεώς του, βρισκόταν στην ίδια κατάσταση αδυναμίας επαναλήψεως της γαλακτοκομικής παραγωγής με τον ενάγοντα στην υπόθεση που οδήγησε στις αποφάσεις *Mulder*. Πάντως, στο μέτρο που ο ενάγων πώλησε την εκμετάλλευσή του SLOM το 1987 και, συνεπώς, εγκατέλειψε την γαλακτοκομική παραγωγή, δεν μπορεί να αξιώνει ότι δικαιούται ποσότητα αναφοράς το 1989, μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού 764/89, ούτε ότι υπέστη ζημία από την πώληση αυτή και μετά. Όπως έκρινε το Πρωτοδικείο στην προαναφερθείσα απόφαση *Bühning* κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (σκέψεις 51 και 52), η αποκαταστάσιμη ζημία που υπέστη ο ενάγων λόγω του ότι στερήθηκε αυτή την ποσότητα αναφοράς δεν μπορεί να είναι παρά η επελθούσα μέχρι την ημερομηνία απώλειας της εκμεταλλεύσεως SLOM. Από την πώληση αυτή και μετά δεν υφίσταται πλέον ο αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ του αρχικώς ανισχύρου του κανονισμού 857/84 και της επικληθείσας ζημίας.

- 45 Από τα στοιχεία του φακέλου της υποθέσεως αποδεικνύεται ότι η χρηματοοικονομική κατάσταση του ενάγοντος ήταν ήδη επισφαλής πριν από τη λήξη της περιόδου μη εμπορίας.
- 46 Όσον αφορά την αρχή της συνδέσεως των ποσοτήτων αναφοράς στις γαίες για τις οποίες χορηγήθηκαν, την οποία θέτει το άρθρο 3α, παράγραφος 1, του κανονισμού 1546/88, το Συμβούλιο διευκρινίζει ότι τυγχάνει εφαρμογής τόσο στους παραγωγούς SLOM όσο και στους λοιπούς παραγωγούς και ότι, συνεπώς, η αρχή αυτή δεν μπορεί να δημιουργεί δυσμενή διάκριση εις βάρος των πρώτων.
- 47 Εξάλλου, αφού εγκατέλειψε τη γαλακτοκομική παραγωγή, ο ενάγων δεν μπορεί να προβάλλει την προσβολή της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης στο μέτρο που, κατά πάγια νομολογία, ένας επιχειρηματίας, ο οποίος αυτοβούλως σταμάτησε την παραγωγή του για ορισμένο χρονικό διάστημα, δεν μπορεί θεμιτώς να προσδοκά ότι θα μπορεί να αρχίσει εκ νέου την παραγωγή υπό τις ίδιες συνθήκες, όπως αυτές που ίσχυαν προηγουμένως και ότι δεν θα υπάγεται ενδεχομένως σε ορισμένους κανόνες που στο μεταξύ θα θεσπίζονταν στον τομέα της εμπορικής πολιτικής και της διαρθρωτικής πολιτικής (απόφαση Mulder I, σκέψη 23).
- 48 Εν πάση περιπτώσει, το ανίσχυρο του κανονισμού 857/84 έπαυσε μετά την έκδοση, εκ μέρους του Συμβουλίου, των κανονισμών 764/89 και 1639/91, οπότε η Κοινότητα δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για ζημιές που επήλθαν μετά την έκδοση των κειμένων αυτών.

Κρίση του Πρωτοδικείου

- 49 Εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας από ζημιές προκληθείσες από τα όργανα αυτής, όπως προβλέπεται στο άρθρο 215, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, υφίσταται μόνον εφόσον συντρέχει ένα σύνολο προϋποθέσεων όσον αφορά τον παράνομο

χαρακτήρα της προσαπτομένης ενέργειας, το υποστατό της ζημίας και την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της παράνομης ενέργειας και της προβαλλομένης ζημίας (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 17ης Δεκεμβρίου 1981, 197/80 έως 200/80, 243/80, 245/80 και 247/80, Ludwigshafener Walzmühle κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 3211, σκέψη 18, και του Πρωτοδικείου της 13ης Δεκεμβρίου 1995, T-481/93 και T-484/93, Exporteurs in Levende Varkens κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-2941, σκέψη 80).

- 50 Όσον αφορά την κατάσταση των παραγωγών γάλακτος που έχουν αναλάβει δέσμευση περί μη εμπορίας, η Κοινότητα υπέχει ευθύνη έναντι κάθε παραγωγού που υπέστη αποκαταστάσιμη ζημία λόγω του ότι εμποδίστηκε να παραγάγει γάλα κατ'εφαρμογήν του κανονισμού 857/84 (απόφαση Mulder II, σκέψη 22).
- 51 Η ευθύνη αυτή στηρίζεται στην προσβολή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης που μπορούσαν να έχουν, όσον αφορά τον περιορισμένο χαρακτήρα της δεσμεύσεώς τους περί μη εμπορίας, οι παραγωγοί που ενθαρρύνθηκαν με πράξη της Κοινότητας να αναστείλουν την εμπορία γάλακτος για ορισμένη περίοδο, χάριν του γενικού συμφέροντος και έναντι καταβολής προμηδοτήσεως (απόφαση Mulder I, σκέψη 24, και προαναφερθείσα απόφαση von Deetzen, σκέψη 13).
- 52 Ο ενάγων ισχυρίζεται ότι έχει υποστεί ζημία από την παράνομη στέρηση ποσότητας αναφοράς που είναι η συνέπεια της εφαρμογής του κανονισμού 857/84. Η ζημία του εκτείνεται σε περίοδο που αρχίζει στις 15 Δεκεμβρίου 1984, κατά τη λήξη της δεσμεύσεώς του περί μη εμπορίας και, εφόσον δεν του χορηγήθηκε ποτέ ποσόστωση, η ζημία αυτή εκτείνεται μέχρι σήμερα.
- 53 Όσον αφορά το αίτημα αποζημίωσης σχετικά με την περίοδο μεταξύ 15 Δεκεμβρίου 1984 και 2 Μαρτίου 1987, ημερομηνία κατά την οποία ο ενάγων πώλησε την εκμετάλλευσή του SLOM, δεν αμφισβητείται ότι ο ενάγων, κατ'εφαρμογήν του κανονισμού 857/84, δεν μπόρεσε να θέσει σε εμπορία καμία ποσότητα γάλακτος χωρίς συμπληρωματική εισφορά και η αντιστοιχούσα ζημία, σύμφωνα με την προαναφερθείσα νομολογία, καταλογίζεται στην Κοινότητα.

- 54 Αντιθέτως, όσον αφορά την ζημία που προβάλλεται ότι επήλθε μετά τις 2 Μαρτίου 1987, οι εναγόμενοι αμφισβητούν την ευθύνη της Κοινότητας για τον λόγο ότι δεν υφίσταται αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της πωλήσεως εκ μέρους του ενάγοντος της εκμεταλλεύσεως του SLOM και της εφαρμογής του κανονισμού 857/84 ως προς αυτόν.
- 55 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να εξεταστεί αν οι ισχυρισμοί του ενάγοντος μπορούν να στοιχειοθετήσουν αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ της παράνομης συμπεριφοράς των θεσμικών οργάνων και της προβαλλομένης ζημίας.
- 56 Επισημαίνεται εκ προοιμίου ότι, μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού 764/89, το αίτημα του ενάγοντος για τη χορήγηση ποσοτώσεως κατ' εφαρμογήν αυτού του κανονισμού απορρίφθηκε κατ' εφαρμογήν του άρθρου 3α, παράγραφος 1, του κανονισμού 1546/88 (βλ. ανωτέρω σκέψη 7), σύμφωνα με το οποίο η χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς εξαρτάται από το αν αποδεικνύεται ότι ο παραγωγός διαχειρίζεται, κατά την ημερομηνία της αιτήσεως, εν όλω ή εν μέρει την εκμετάλλευση SLOM.
- 57 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι η χορήγηση ποσοτήτων αναφοράς στους παραγωγούς SLOM προβλέφθηκε με τους κανονισμούς του Συμβουλίου και της Επιτροπής που είχαν σκοπό να ανορθώσουν κατάσταση προκληθείσα από προηγούμενη παράνομη πράξη. Με την προβλεπόμενη στο προαναφερθέν άρθρο 3α προϋπόθεση, ο νομοθέτης θέλησε να διασφαλίσει ότι οι ποσοτώσεις θα είναι προς όφελος αυτών που έχουν πραγματικά την πρόθεση να παράγουν γάλα και να εμποδίσει τους παραγωγούς να τις ζητούν με αποκλειστικό σκοπό να αποκομίσουν οικονομικά οφέλη.
- 58 Πάντως, το γεγονός ότι δεν χορηγήθηκε σε έναν παραγωγό ποσόστωση επειδή δεν πληρούσε τις προβλεπόμενες από την κοινοτική νομοθεσία προϋποθέσεις προς ίαση του ανίσχυρου του κανονισμού 857/84 δεν θέτει σε αμφισβήτηση την άποψη ότι, κατά τον χρόνο λήξεως της δεσμεύσεώς του, ο παραγωγός είχε δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ως προς τη δυνατότητα επαναλήψεως της παραγωγής γάλακτος.

- 59 Επομένως, η ευθύνη της Κοινότητας μπορεί να στοιχειοθετηθεί ως προς τους παραγωγούς SLOM που αποκλείστηκαν από την αγορά του γάλακτος, μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού 764/89, για λόγους αναγόμενους στα κενά του συστήματος χορηγήσεως ποσοστώσεων που θεσπίστηκε με τον κανονισμό 857/84, υπό την προϋπόθεση ότι ο ενάγων αποδεικνύει τον αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ της μη χορηγήσεως ποσοστώσεως δυνάμει του εν λόγω κανονισμού και του γεγονότος που οδήγησε στην απόρριψη της αιτήσεώς του περί χορηγήσεως ποσοστώσεως στο πλαίσιο της εφαρμογής του κανονισμού 764/89, δηλαδή, εν προκειμένω, την πώληση της εκμεταλλεύσεως SLOM.
- 60 Από την εξέταση του φακέλου της υποθέσεως όμως και των απαντήσεων που δόθηκαν στα ερωτήματα που έθεσε το Πρωτοδικείο προκύπτει ότι οι λόγοι για τους οποίους ο ενάγων πώλησε την εκμετάλλευσή του SLOM το 1987 συνδέονται άμεσα με τη μη χορήγηση ποσοστώσεως μετά τη λήξη της δεσμεύσεώς του περί μη εμπορίας το 1984. Από την ανταλλαγείσα αλληλογραφία μεταξύ του ενάγοντος και της τράπεζάς του προκύπτει, μεταξύ άλλων, ότι η χρηματοδότηση, την οποία έλαβε προκειμένου να επαναλάβει την παραγωγή γάλακτος το 1985, χορηγήθηκε και υπολογίστηκε βάσει των εισοδημάτων που ευλόγως υπολόγιζε να αποκομίσει από την παραγωγή αυτή από το 1985. Μολονότι δεν του χορηγήθηκε ποσόστωση το 1984, ο ενάγων επανέλαβε παρ' όλ' αυτά την παραγωγή γάλακτος κατά τα γεωργικά έτη 1985/86 και 1986/87 αλλά, καθώς όφειλε συμπληρωματικές εισφορές, δεν μπόρεσε να αποκομίσει επαρκές εισόδημα για να αντιμετωπίσει τα οικονομικά του βάρη και, κατά συνέπεια, αναγκάστηκε να πωλήσει την εκμετάλλευσή του SLOM στις 2 Μαρτίου 1987 (βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση του College van Beroep voor het Bedrijfsleven, της 13ης Ιουλίου 1994).
- 61 Επιπλέον, αντίθετα προς ό,τι ισχυρίστηκαν οι εναγόμενοι κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, από τον φάκελο της υποθέσεως προκύπτει ότι οι χρηματοοικονομικές δεσμεύσεις που είχε αναλάβει ο ενάγων ήταν αναγκαίες για την επανάληψη της παραγωγής του γάλακτος μετά από διακοπή πέντε ετών. Πράγματι, το δάνειο των 360 000 NLG που συνήψε ο ενάγων με την τράπεζά του χρησίμευσε για τη χρηματοδότηση αγοράς αγροτεμαχίου 10 εκταρίων, το οποίο μίσθωνε προηγουμένως στο πλαίσιο της δραστηριότητάς του παραγωγής γάλακτος και του οποίου η σύμβαση μισθώσεως έληγε, για τη χρηματοδότηση της αγοράς 30 μόσχων και τη νέα διαρρύθμιση των σταύλων.
- 62 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να θεωρηθεί ότι οι ζημίες που υπέστη ο ενάγων μετά την πώληση της εκμεταλλεύσεώς του SLOM το 1987 δεν καταλογίζονται σε έλλειψη

προβλεψιμότητας ή σε κακή διαχείριση εκ μέρους του αλλά στην παράνομη άρνηση χορηγήσεως ποσότητας αναφοράς το 1984 κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 857/84.

- 63 Εξ αυτών προκύπτει ότι η ζημία που υπέστη ο ενάγων από τις 15 Δεκεμβρίου 1984 και μέχρι σήμερα μπορεί να στοιχειοθετήσει την ευθύνη της Κοινότητας.
- 64 Εντούτοις, ο προσδιορισμός του ποσού της αποζημίωσης προϋποθέτει τον καθορισμό της εκτάσεως του δικαιώματος προς αποζημίωση, ήτοι, ειδικότερα, της περιόδου για την οποία οφείλεται αποζημίωση. Επομένως, πρέπει να εξεταστεί καταρχάς αν και σε ποιο βαθμό η αξίωση του ενάγοντος προσκρούει στην παραγραφή.

Επί της παραγραφής

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 65 Ο ενάγων υποστηρίζει ότι η παραγραφή της αιτήσεώς του διακόπηκε με το έγγραφο της 31ης Μαρτίου 1989. Ο ενάγων επισημαίνει ότι, με το έγγραφο αυτό, πληροφόρησε, όπως και οι λοιποί 351 παραγωγοί SLOM, τα κοινοτικά όργανα ότι θεωρούσαν την Κοινότητα υπεύθυνη για το διαφυγόν κέρδος που απορρέει από την άρνηση χορηγήσεως των ποσοστάσεων η οποία τους αντιτάχθηκε κατόπιν της ενάρξεως ισχύος του κανονισμού 857/84. Καθόσον τα κοινοτικά όργανα ανέλαβαν τη δέσμευση, με την ανακοίνωση της 5ης Αυγούστου 1992, να μην προβάλουν την παραγραφή ως προς τους παραγωγούς οι οποίοι, όπως και ο ενάγων, είχαν ήδη απευθυνθεί στα κοινοτικά όργανα για να αξιώσουν αποζημίωση και των οποίων τα

αιτήματα αποζημίωσης δεν είχαν κατά την ημερομηνία αυτή ήδη παραγραφεί, η δέσμευση αυτή τυγχάνει εφαρμογής στον ενάγοντα από τις 31 Μαρτίου 1989.

- 66 Όσον αφορά το έγγραφο του γενικού διευθυντή της Νομικής Υπηρεσίας του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 1992, έχει πλέον καταστεί άνευ αντικειμένου επί του σημείου αυτού με τη μεταγενέστερη ανακοίνωση της 5ης Αυγούστου 1992.
- 67 Επομένως, ο D. Booss, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας της Επιτροπής, υπεύθυνος κατά την εποχή εκείνη των υποθέσεων SLOM, βεβαίωσε τηλεφωνικώς τον δικηγόρο του ενάγοντος ότι το έγγραφο της 31ης Μαρτίου 1989 αποτελούσε πράξη με την οποία διεκόπη η παραγραφή.
- 68 Εξάλλου, λίγο μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού 2187/93, η Επιτροπή απέστειλε στις ολλανδικές αρχές κατάλογο περιλαμβάνοντα όλους τους παραγωγούς SLOM, περιλαμβανομένου του ενάγοντος, οι οποίοι μπορούσαν να αξιώσουν αποζημίωση.
- 69 Η άποψη των εναγομένων δεν είναι μόνον αντίθετη με τη διατύπωση της ανακοίνωσης της 5ης Αυγούστου 1992, με την οποία οι εναγόμενοι παρότρυναν ρητώς τους παραγωγούς SLOM να μην ασκήσουν αγωγές αποζημίωσης κατά της Κοινότητας, αλλά δημιουργεί και δυσμενείς διακρίσεις στο μέτρο που η Επιτροπή δεν προέβαλε την παραγραφή ως προς τους άλλους Ολλανδούς παραγωγούς SLOM που έλαβαν προσφορές αποζημίωσης και το όνομα των οποίων περιλαμβανόταν επίσης στον κατάλογο που ήταν συνημμένος στο έγγραφο της 31ης Μαρτίου 1989.
- 70 Επικουρικώς, ο ενάγων δέχεται ότι η αγωγή του μπορεί να έχει παραγραφεί για μια περίοδο πέντε μηνών και ένδεκα ημερών. Αυτό το χρονικό διάστημα αντιστοιχεί

στην περίοδο που διανύθηκε μεταξύ της καταληκτικής ημερομηνίας που προβλέπεται στο άρθρο 10 του κανονισμού 2187/93 για να απευθύνουν οι παραγωγοί στην Επιτροπή αίτηση αποζημιώσεως, δηλαδή στις 30 Σεπτεμβρίου 1993, και την ημερομηνία ασκήσεως της αγωγής, δηλαδή στις 14 Φεβρουαρίου 1994.

- 71 Οι εναγόμενοι φρονούν ότι η αίτηση του ενάγοντος έχει ολοσχερώς παραγραφεί. Διευκρινίζουν ότι ο χρόνος παραγραφής άρχισε να κυλά στις 15 Δεκεμβρίου 1984, ημερομηνία εφαρμογής επ' αυτού του κανονισμού 857/84. Ο χρόνος παραγραφής έληξε λοιπόν στις 2 Μαρτίου 1992, πέντε έτη μετά την πώληση της εκμεταλλεύσεως SLOM στις 2 Μαρτίου 1987, εκτός αν είχε διακοπεί.
- 72 Αντίθετα προς ό,τι υποστηρίζει ο ενάγων, το έγγραφο της 31ης Μαρτίου 1989 δεν διέκοψε τον χρόνο παραγραφής καθόσον το έγγραφο αυτό δεν ακολούθησε άσκηση αγωγής, όπως προβλέπεται στο άρθρο 43 του Οργανισμού του Δικαστηρίου. Όσον αφορά την ανακοίνωση της 5ης Αυγούστου 1992, ο ενάγων, τα δικαιώματα του οποίου είχαν παραγραφεί πριν από την ημερομηνία αυτή, δεν μπορεί να επικαλείται τη δέσμευση των κοινοτικών οργάνων να μην προβάλουν την παραγραφή.
- 73 Επικουρικώς, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, ακόμη και αν η ανακοίνωση της 5ης Αυγούστου 1992 είχε ως αποτέλεσμα την αναστολή της παραγραφής μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 1993, ήτοι για δεκατρείς μήνες και είκοσι έξι ημέρες, η αίτηση του ενάγοντος εξακολουθεί να έχει παραγραφεί για τις ζημιές που υπέστη πριν από τις 18 Δεκεμβρίου 1987 (έξι έτη, ένα μήνα και είκοσι έξι ημέρες πριν από την άσκηση της αγωγής, στις 14 Φεβρουαρίου 1994). Πάντως, η αναστολή αυτή δεν ωφελεί τον ενάγοντα διότι η ευθύνη της Κοινότητας αποκλείεται μετά την πώληση της εκμεταλλεύσεως SLOM στις 2 Μαρτίου 1987 (βλ. ανωτέρω σκέψη 44).
- 74 Όσον αφορά την πρακτική της Επιτροπής να μην προβάλει την παραγραφή ως προς τους παραγωγούς που περιλαμβάνονται στον συνημμένο στο έγγραφο της

31ης Μαρτίου 1989 κατάλογο και οι οποίοι μπορούν να απολαύουν προσφοράς δυνάμει του κανονισμού 2187/93, οι εναγόμενοι ισχυρίζονται ότι η πρακτική αυτή ουδεμία δυσμενή διάκριση δημιουργεί εις βάρος του ενάγοντος. Η Επιτροπή δεσμεύτηκε απλώς να μην προβάλει την παραγραφή ως προς τους παραγωγούς που πληρούν τις τεθείσες με την απόφαση Mulder II προϋποθέσεις και οι οποίοι έλαβαν προσφορά σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού 2187/93.

- 75 Τέλος, η παραγραφή άρχισε να τρέχει στις 15 Δεκεμβρίου 1984. Σύμφωνα με τους εναγόμενους, μετά την πώληση της εκμεταλλεύσεως SLOM στις 2 Μαρτίου 1987, ο ενάγων δεν δικαιούνταν ποσότητας αναφοράς, όποτε δεν υπέστη, από την ημερομηνία αυτή και μετά, αποκαταστάσιμη ζημία. Εφόσον δεν υπήρξε διακοπή της παραγραφής, η προθεσμία παραγραφής έληξε στις 2 Μαρτίου 1992.

Κρίση του Πρωτοδικείου

- 76 Η προθεσμία παραγραφής που προβλέπει το άρθρο 43 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, το οποίο διέπει τη διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου κατ' εφαρμογήν του άρθρου 46 του ίδιου Οργανισμού, δεν μπορεί να αρχίσει πριν πληρωθούν όλες οι προϋποθέσεις από τις οποίες εξαρτάται η υποχρέωση αποζημιώσεως, ιδίως δε, όσον αφορά τις περιπτώσεις στις οποίες η ευθύνη απορρέει από κανονιστική πράξη, πριν εμφανιστούν τα ζημιογόνα αποτελέσματα της πράξεως αυτής (απόφαση του Πρωτοδικείου της 16ης Απριλίου 1997, T-20/94, Hartmann κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-595, σκέψη 107).
- 77 Εν προκειμένω, η συνδεόμενη με την αδυναμία εκμεταλλεύσεως της ποσότητας αναφοράς ζημία προκλήθηκε από την ημέρα κατά την οποία, μετά τη λήξη της

υποχρεώσεώς του περί μη εμπορίας, ο ενάγων θα μπορούσε να επαναλάβει την παραγωγή γάλακτος χωρίς να χρειάζεται να καταβάλει τη συμπληρωματική εισφορά αν δεν του είχαν αρνηθεί τη χορήγηση της ποσότητας αυτής, δηλαδή από τις 15 Δεκεμβρίου 1984, ημερομηνία εφαρμογής του κανονισμού 857/84 ως προς αυτόν. Επομένως, κατά την ημερομηνία αυτή πληρώθηκαν οι προϋποθέσεις της αγωγής αποζημιώσεως κατά της Κοινότητας και η προθεσμία παραγραφής άρχισε να τρέχει.

- 78 Για τον προσδιορισμό της περιόδου κατά την οποία προκλήθηκε η ζημία, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι αυτή δεν προκλήθηκε στιγμιαία. Η ζημία αυτή συνεχίστηκε κατά τη διάρκεια μιας ορισμένης περιόδου, κατά την οποία ο ενάγων βρέθηκε σε αδυναμία να λάβει ποσότητα αναφοράς. Πρόκειται για συνεχιζόμενες ζημιές, καθημερινώς επαναλαμβανόμενες (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Hartman κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, σκέψη 132). Επομένως, το δικαίωμα αποζημιώσεως αφορά διαδοχικές περιόδους οι οποίες αρχίζουν κάθε ημέρα κατά την οποία η εμπορία δεν ήταν δυνατή.
- 79 Εν προκειμένω, εφόσον αποδείχθηκε ο αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της μη χορηγήσεως της ποσοτώσεως και της πωλήσεως της εκμεταλλεύσεως SLOM του ενάγοντος στις 2 Μαρτίου 1987, η ζημία του ενάγοντος που προκλήθηκε από την εφαρμογή του κανονισμού 857/84 δεν έληξε κατά την ημερομηνία αυτή, όπως στην υπόθεση που οδήγησε στην προαναφερθείσα απόφαση Bühring κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (σκέψη 70), αλλά εξακολούθησε μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού 764/89 και, πιο συγκεκριμένα, του κανονισμού 1033/89, όταν ο ενάγων βρέθηκε εκ νέου σε αδυναμία να λάβει γαλακτοκομική ποσόστωση για όλη την υπόλοιπη διάρκεια εφαρμογής της κανονιστικής ρυθμίσεως σε θέματα συμπληρωματικής εισφοράς. Συνεπώς, ανάλογα με την ημερομηνία της πράξεως με την οποία διεκόπη η παραγραφή, η βάση του άρθρου 43 του Οργανισμού του Δικαστηρίου παραγραφή εφαρμόζεται για την περίοδο που προηγείται πλέον των πέντε ετών από την ημερομηνία αυτή, χωρίς να επηρεάζει τα δικαιώματα που γεννήθηκαν κατά τη διάρκεια μεταγενέστερων περιόδων (προαναφερθείσα απόφαση Hartmann κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, σκέψη 132).
- 80 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι, προς καθορισμό του κατά πόσον έχουν παραγραφεί τα δικαιώματα του ενάγοντος, πρέπει να προσδιοριστεί η ημερομηνία κατά την οποία διεκόπη η προθεσμία παραγραφής.

- 81 Σύμφωνα με το άρθρο 43 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, η παραγραφή διακόπτεται είτε διά της προσφυγής που υποβάλλεται στον κοινοτικό δικαστή είτε διά της προηγούμενης αιτήσεως που ο ζημωθείς απευθύνει στο αρμόδιο όργανο της Κοινότητας, θεωρουμένου εντούτοις ότι στην τελευταία αυτή περίπτωση ο χρόνος παραγραφής διακόπτεται μόνον αν, μετά την αίτηση, ασκείται αγωγή εντός της προθεσμίας που καθορίζεται σε σχέση με το άρθρο 173 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 230 ΕΚ) ή το άρθρο 175 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 232 ΕΚ), αναλόγως της περιπτώσεως (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 5ης Απριλίου 1973, 11/72, Giordano κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 511, σκέψη 6, και του Πρωτοδικείου της 25ης Νοεμβρίου 1998, Τ-222/97, Steffens κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. ΙΙ-4175, σκέψεις 35 και 42).
- 82 Επομένως, πρώτον, ο ενάγων δεν μπορεί να επικαλεστεί το έγγραφο της 31ης Μαρτίου 1989 που απηύθυνε στα κοινοτικά όργανα για τη διακοπή της παραγραφής που προβλέπεται στο άρθρο 43 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, διότι, μετά την αίτηση, δεν άσκησε αγωγή ενώπιον του Πρωτοδικείου.
- 83 Παρ' όλ' αυτά, ο ενάγων ισχυρίζεται ότι, από την εφαρμογή της ανακοίνωσης της 5ης Αυγούστου 1992 ως προς αυτόν, προκύπτει ότι οι εναγόμενοι είχαν αναλάβει τη δέσμευση μη προβολής της παραγραφής από την 31η Μαρτίου 1989, ημερομηνία κατά την οποία ο ενάγων απευθύνθηκε στα κοινοτικά όργανα.
- 84 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι η παραίτηση από την προβολή της παραγραφής, που περιλαμβάνεται στην ανακοίνωση της 5ης Αυγούστου 1992, ήταν μια μονομερής πράξη που σκοπούσε, με στόχο τον περιορισμό του αριθμού των ασκηθεισών αγωγών, στο να ενθαρρυνθούν οι παραγωγοί να αναμείνουν την εφαρμογή του συστήματος της κατ' αποκοπήν αποζημίωσης που θα προβλεπόταν από τον κανονισμό 2187/93 (προαναφερθείσα απόφαση Steffens κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, σκέψη 38).
- 85 Η ανακοίνωση αυτή σκοπούσε συγκεκριμένα τους παραγωγούς τα δικαιώματα αποζημίωσης των οποίων δεν είχαν ακόμη παραγραφεί κατά την ημερομηνία της

δημοσιεύσεώς της στην Επίσημη Εφημερίδα ή κατά την ημερομηνία κατά την οποία οι παραγωγοί αυτοί είχαν ήδη απευθυνθεί σε ένα από τα κοινοτικά όργανα (βλ. ανωτέρω σκέψη 11). Με την τελευταία αυτή μνεία, οι εναγόμενοι σκοπούσαν τους παραγωγούς που είχαν απευθυνθεί σε θεσμικά όργανα πριν από τη δημοσίευση της εν λόγω ανακοινώσεως για να αξιώσουν δικαίωμα αποζημιώσεως βάσει της απόφασεως Mulder II και από τους οποίους είχαν ζητήσει να μην ασκήσουν αγωγή αποζημιώσεως περιμένοντας τη διευθέτηση της κατ' αποκοπήν αποζημιώσεως. Πράγματι, ο σκοπός της μνείας αυτής ήταν η διασφάλιση των δικαιωμάτων αποζημιώσεως των παραγωγών αυτών.

- 86 Διαπιστώνεται όμως ότι οι εναγόμενοι δεν απάντησαν ποτέ στο έγγραφο της 31ης Μαρτίου 1989 και, συνεπώς, δεν ανέλαβαν καμία δέσμευση ως προς τον ενάγοντα κατά την ημερομηνία αυτή. Υπό τις συνθήκες αυτές, ο ενάγων δεν μπορεί να επικαλεστεί την ανακοίνωση της 5ης Αυγούστου 1992.
- 87 Δεύτερον, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα που αντλείται από το γεγονός ότι το όνομα του ενάγοντος περιλαμβανόταν σε κατάλογο που απέστειλε η Επιτροπή στις ολλανδικές αρχές, μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού 2187/93, ο οποίος απαριθμούσε τους παραγωγούς που ωφελούνταν από τη δέσμευση μη προβολής της παραγραφής, που περιλαμβανόταν στην ανακοίνωση της 5ης Αυγούστου 1992.
- 88 Επισημαίνεται κατ' αρχάς ότι ο κατάλογος αυτός απευθύνθηκε σε εθνικές αρχές για να τους επισημάνει, στην περίπτωση που θα τους υποβάλλονταν αιτήσεις αποζημιώσεως στο πλαίσιο συμβιβασμού του κανονισμού 2187/93, από ποια ημερομηνία έχει διακοπεί η παραγραφή των αιτήσεων. Ο κατάλογος αυτός δεν διέκρινε τους παραγωγούς SLOM που βρίσκονταν στην ίδια κατάσταση με τους ενάγοντες στην απόφαση Mulder II και μπορούσαν συνεπώς να απολαύουν προτάσεως συμβιβασμού στο πλαίσιο του κανονισμού 2187/93, από αυτούς οι οποίοι, όπως ο ενάγων, δεν

είχαν λάβει ποσόστωση και, κατά συνέπεια, δεν ενέπιπταν σε ένα τέτοιο πλαίσιο συμβιβασμού. Επομένως, το όνομα του ενάγοντος περιλαμβανόταν στον κατάλογο αυτόν εκ παραδρομής.

- 89 Παρ' όλ' αυτά, ένα τέτοιο σφάλμα δεν μπορεί να δημιουργήσει στον ενάγοντα την πεποίθηση ότι ωφελείται από τη δέσμευση που περιλαμβάνεται στην ανακοίνωση της 5ης Αυγούστου 1992 και ότι η παραγραφή της αιτήσεώς του είχε διακοπεί από τις 31 Μαρτίου 1989. Πράγματι, κατά τον χρόνο αποστολής του επίδικου καταλόγου, στις 10 Σεπτεμβρίου 1993, ο ενάγων μπορούσε ήδη να γνωρίζει ότι δεν θα του γινόταν συμβιβαστική προσφορά κατά τον κανονισμό 2187/93 και ότι, συνεπώς, δεν τον αφορούσε η προαναφερθείσα δέσμευση.
- 90 Τρίτον, η θέση των εναγομένων ως προς την παραγραφή της παρούσας αγωγής δεν μπορεί να αποτελεί δυσμενή μεταχείριση σε σχέση με τη συμπεριφορά της Επιτροπής έναντι των παραγωγών SLOM που έλαβαν προσφορές αποζημίωσης εφόσον, όπως υπενθυμίστηκε (βλ. ανωτέρω σκέψη 88), η κατάσταση του ενάγοντος διαφέρει από την κατάσταση των δικαιούχων του κανονισμού 2187/93.
- 91 Τέταρτον, όσον αφορά τους ισχυρισμούς του ενάγοντος σχετικά με τις φερόμενες δηλώσεις του D. Booss, αρκεί η διαπίστωση ότι δεν δικαιολογούνται από κανένα αποδεικτικό στοιχείο.
- 92 Επομένως, μόνον η άσκηση της αγωγής, στις 14 Φεβρουαρίου 1994, μπόρεσε να διακόψει την παραγραφή. Παρ' όλ' αυτά, με έγγραφο της 22ας Ιουλίου 1992 (βλ. ανωτέρω σκέψη 22), το Συμβούλιο επισήμανε ότι θεωρούσε την αλληλογραφία της 14ης Ιουλίου 1992, όσον αφορά τον ενάγοντα και τους άλλους παραγωγούς που δεν είχαν ακόμη ασκήσει αγωγή, ως προηγούμενη αίτηση υπό την έννοια του άρθρου 43 του Οργανισμού του Δικαστηρίου και ότι παραιτούνταν από την επίκληση της παραγραφής από την ημερομηνία αυτή και μέχρι τις 17 Σεπτεμβρίου 1992 (δηλαδή κατά τη λήξη της τρίμηνης προθεσμίας από τη δημοσίευση στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, στις 17 Ιουνίου 1992, του διατακτικού της αποφά-

σεως Mulder II). Τούτο συμβιβάζεται με την πρακτική των κοινοτικών οργάνων, κατά τον χρόνο εκείνο, έναντι των παραγωγών που τους απηύθυναν αιτήσεις αποζημιώσεως για τις ζημιές τους.

- 93 Επομένως, πρέπει να προσδιοριστούν τα αποτελέσματα της αναληφθείσας από τα κοινοτικά όργανα δεσμεύσεως που ώθησε τους παραγωγούς να μην ασκήσουν αγωγή με αντάλλαγμα τη μη προβολή της παραγραφής.
- 94 Δεν μπορεί να γίνει δεκτό, όπως ισχυρίζονται τα κοινοτικά όργανα, ότι, λόγω του γεγονότος και μόνον ότι ο ενάγων δεν άσκησε αγωγή εντός της προβλεπόμενης από το άρθρο 43 του Οργανισμού του Δικαστηρίου προθεσμίας μετά τη 17η Σεπτεμβρίου 1992, η προθεσμία παραγραφής άρχισε εκ νέου από τις 14 Ιουλίου 1992, ως εάν δεν είχε μεσολαβήσει η εν λόγω δέσμευση των οργάνων. Πράγματι, η δέσμευση αυτή ήταν μονομερής πράξη των οργάνων με σκοπό να αποτραπεί ο ενάγων από την άσκηση αγωγής. Επομένως, οι εναγόμενοι δεν μπορούν να επικαλεστούν το γεγονός ότι ο ενάγων υιοθέτησε μια συμπεριφορά από την οποία αυτοί και μόνον ωφελήθησαν.
- 95 Υπό τις συνθήκες αυτές, η προθεσμία παραγραφής ανεστάλη κατά την περίοδο μεταξύ της 14ης Ιουλίου 1992, ημερομηνίας παραλαβής του εγγράφου που το Συμβούλιο είχε απευθύνει στον ενάγοντα, και της 17ης Σεπτεμβρίου 1992.
- 96 Κατά τη νομολογία (προαναφερθείσα απόφαση Hartmann κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, σκέψη 140), η προς αποζημίωση περίοδος είναι η πενταετία που προηγείται της ημερομηνίας διακοπής της παραγραφής, δηλαδή η 14η Φεβρουαρίου 1994. Εντούτοις, επειδή η προθεσμία παραγραφής ανεστάλη μεταξύ της 14ης Ιουλίου 1992 και της 17ης Σεπτεμβρίου 1992, δηλαδή κατά τη διάρκεια δύο μηνών και τριών ημερών, η προς αποζημίωση περίοδος περιλαμβάνεται μεταξύ της 11ης Δεκεμβρίου 1988 και της ημερομηνίας δημοσιεύσεως της αποφάσεως αυτής.

Επί του ποσού της αποζημίωσης

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 97 Όσον αφορά τον υπολογισμό της αποζημίωσης, ο ενάγων ισχυρίζεται ότι δικαιούται αποζημίωσης ποσού υψηλότερου από το προταθέν στους παραγωγούς SLOM κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 2187/93. Η αποκατάσταση των ζημιών που ισχυρίζεται ότι υπέστη πρέπει να περιλαμβάνει, εκτός από το διαφυγόν κέρδος που απορρέει από την άρνηση χορηγήσεως της γαλακτοκομικής ποσοστώσεως, την αξία αγοράς ποσοστώσεως αντικαταστάσεως η οποία ανέρχεται σε 2 895 916,18 NLG, με τόκους υπερημερίας προς 8 % ετησίως από τις 19 Μαΐου 1992.
- 98 Όσον αφορά το επικουρικό αίτημα της Επιτροπής να τάξει το Πρωτοδικείο δωδεκάμηνη προθεσμία στους διαδίκους για να διαπραγματευθούν το ποσό της αποζημίωσης, ο ενάγων αντιτάσσει ότι εφόσον τα επίδικα ζητήματα έχουν λυθεί με την απόφαση Mulder κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, η ταχθησομένη προθεσμία πρέπει να είναι πιο σύντομη.
- 99 Οι εναγόμενοι ισχυρίζονται ότι το Πρωτοδικείο πρέπει μόνον να καθορίσει την ευθύνη της Κοινότητας για τις επικληθείσες από τον ενάγοντα ζημιές και επιφυλάσσονται, κατά συνέπεια, ως προς το ύψος της ζημίας.
- 100 Εν πάση περιπτώσει, το Συμβούλιο αμφισβητεί το ποσό πού ζήτησε ο ενάγων καθόσον είναι υπερτιμημένο και δεν αντιστοιχεί στα κριτήρια που τέθηκαν με την απόφαση Mulder II. Εξάλλου, το Συμβούλιο αμφισβητεί ότι οι τόκοι υπερημερίας οφείλονται για περίοδο που προηγείται χρονικώς της εκδόσεως της αποφάσεως η

οποία περατώνει την παρούσα δίκη και φρονεί ότι το αιτούμενο επιτόκιο είναι υπερβολικό.

Κρίση του Πρωτοδικείου

- 101 Κατά την επανάληψη της διαδικασίας στην παρούσα υπόθεση, οι διάδικοι εκλήθησαν να επικεντρώσουν την εξέτασή τους επί του προβλήματος υπέρξεως δικαιώματος αποζημίωσης, αφενός, διότι το ποσό της αποζημίωσης εξαρτάται από την περίοδο για την οποία το Πρωτοδικείο θα κρίνει ότι οι ζημίες που υπέστη ο ενάγων πρέπει να αποκατασταθούν από την Κοινότητα και, αφετέρου, για να δοθεί στους διαδίκους η δυνατότητα να διαπραγματευθούν το ποσόν της αποζημίωσης σύμφωνα με τα κριτήρια που τέθηκαν από το Δικαστήριο με την προαναφερθείσα απόφαση Mulder κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής.
- 102 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Πρωτοδικείο καλεί τους διαδίκους να αναζητήσουν μια συμφωνία εντός προθεσμίας έξι μηνών ενόψει της παρούσας αποφάσεως και των διευκρινίσεων της προαναφερθείσας αποφάσεως Mulder κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, ως προς τον τρόπο υπολογισμού της ζημίας. Ελλείψει συμφωνίας, οι διάδικοι θα υποβάλουν στο Πρωτοδικείο, εντός της προθεσμίας αυτής, τα αιτήματά τους ως προς το ύψος της αποζημίωσης.
- 103 Παρ' όλ' αυτά, για να τεθεί ο ενάγων στην κατάσταση στην οποία θα βρισκόταν αν ο κανονισμός 857/84 ήταν σύννομος και λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι, κατά τη διάρκεια εφαρμογής του καθεστώτος συμπληρωματικής εισφοράς, ο ενάγων δεν μπορεί να παράγει γάλα που να μην υπάγεται στην εν λόγω εισφορά χωρίς να έχει προηγουμένως λάβει ποσότητα αναφοράς, για το ποσό της αποζημίωσης που θα του χορηγηθεί πρέπει να ληφθεί επίσης υπόψη η τιμή ποσοτώσεως αντικατάσεως αντίστοιχης με αυτή που έπρεπε να έχει λάβει στο πλαίσιο του κανονισμού 857/84.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 104 Ενόψει των προεκτεθέντων στη σκέψη 102, το Πρωτοδικείο επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα),

κρίνοντας προτού αποφανθεί οριστικώς, αποφασίζει:

- 1) Οι εναγόμενοι υποχρεούνται να αποκαταστήσουν τη ζημία που υπέστη ο ενάγων λόγω της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, όπως συμπληρώθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1371/84 της Επιτροπής, της 16ης Μαΐου 1984, για τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής της συμπληρωματικής εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68, καθόσον οι κανονισμοί αυτοί δεν προέβλεψαν τη χορήγηση ποσότητας αναφοράς στους παραγωγούς οι οποίοι, σε εκτέλεση υποχρέωσης αναληφθείσας βάσει του κανονισμού (ΕΟΚ) 1078/77 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί θεσπίσεως συστήματος προμηδοτήσεων για τη μη εμπορία του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων και τη μετατροπή των αγελών βοοειδών γαλακτοκομικής κατευθύνσεως, δεν παρέδωσαν γάλα κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς που επελέγη από το οικείο κράτος μέλος.

- 2) Η περίοδος για την οποία ο ενάγων πρέπει να λάβει αποζημίωση για τη ζημία που υπέστη λόγω της εφαρμογής του κανονισμού 857/84 αρχίζει στις 11 Δεκεμβρίου 1988 και λήγει την ημερομηνία εκδόσεως της παρούσας αποφάσεως. Το ποσό πρέπει να περιλαμβάνει την αξία αγοράς ποσότητας αναφοράς αντιστοιχής με αυτήν που έπρεπε να λάβει ο ενάγων, στο πλαίσιο του κανονισμού 857/84.
- 3) Οι διάδικοι θα υποβάλουν εντός προθεσμίας έξι μηνών από της εκδόσεως της παρούσας αποφάσεως στο Πρωτοδικείο τα προς καταβολή ποσά, τα οποία θα καθοριστούν διά κοινής συμφωνίας.
- 4) Ελλείψει τέτοιας συμφωνίας, θα υποβάλουν εντός της ίδιας προθεσμίας στο Πρωτοδικείο τα αίτηματά τους ως προς το ύψος της αποζημιώσεως.
- 5) Το Πρωτοδικείο επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα.

Tiili

Moura Ramos

Mengozi

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 31 Ιανουαρίου 2001.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

P. Mengozzi